

Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
Den Haag
Digitaal gestuurd
Via Internetconsultatie

Human Rights in Finance.EU
Amsterdam
legal@hrif.eu
30 december 2024

Geacht Ministerie,

De stichting Human Rights in Finance.EU (HRIF.EU) is in augustus 2023 opgericht om de belangen te behartigen en schade te voorkomen voor alle consumenten en bedrijven die in hun grondrechten geraakt worden door organisaties en overheden die in hun handelen veel verder gaan dan nodig is en in strijd handelen met Europese grondrechten.

Het belang van de toetsing aan internationale verdragen en EU Handvest: proportionaliteit

Het is de laatste jaren helaas gebruikelijk dat de Nederlandse overheid in wetgevings-analyses de fase van toetsing aan internationale verdragen overslaat. Ook in het beleidskompas bij het Wetsvoorstel ivm expliciete grondslagen voor woningcorporaties voor (bijzondere) persoonsgegevens gebeurt dit. De redenering is dat omdat privacy in de weg staat aan gegevensdeling er door middel van een generieke wettelijke tekst vervolgens een brede grondslag gemaakt wordt voor datadeling, zelfs van medische gegevens.

HRIF.EU heeft overigens geen bezwaar tegen goed gemotiveerde en onderbouwde datadeling. Dit dient echter op wetgevingsniveau met veel betere controle's en inperking gepaard te gaan in vergelijking tot de blanco cheque die deze wet nu is. De argumenten en werkwijze die er nu zijn overtuigen geenszins.

Wel vinden wij dit wetsvoorstel een al te korte klap nu internationale verdragen rond gegevensverwerking (Verdrag 108 en de VN Resolutie Privacy in a digital age – in verschillende vormen) heel helder maken dat er sprake moet zijn van passende, proportionele datadeling die beperkt blijft tot het strikt noodzakelijke. Een enkele Data Impact Protection Assessment (DPIA) achten wij in dit verband een lege huls en volstrekt onvoldoende. Daarbij is onvoldoende helder en concreet hoe dit wetsvoorstel de datadeling beperkt tot het strikt noodzakelijk en hoe dat gecontroleerd wordt.

Ook de vijf Nederlandse banken hadden in 2021 een DPIA gemaakt om, nog voor de wetgeving het hen toestond, een bancaire monitorings-sleepnet over Nederlandse burgers uit te rollen. En niemand hield dit onwettige uitbesteden tegen. Kort na onze oprichting in augustus 2023 zijn wij toen aan de slag gegaan om dat stil te zetten dankzij ons herhaald wijzen op de illegaliteit en onrechtmatigheid onder EU recht is dat in juli 2024 ook gebeurt. Niet omdat de Nederlandse partijen dat in hun DPIA ook al schreven of zelf wilden. Het was, zover wij kunnen zien, omdat de Amerikaanse provider, Amazon, de grond van illegaal handelen te heet onder de voeten werd. De banken moesten toen wel stoppen.

Samenvattend: dit voorstel tot Wijziging van de Woningwet en de Huisvestingswet 2014 is nog niet op het vereiste professioneel niveau: de toets aan internationale grondrechten ontbreekt en de beleidsanalyse is ontoereikend om zo een brede en ongeclausuleerde datadeling toe te staan, zeker nu ook medische gegevens gedeeld zouden kunnen worden. Het voorstel eindigt – in deze vorm – evident in in het SyRi-kwadrant waarin deze wet door strijd met grondrechten als onwettig kan worden beschouwd. Grondige aanpassing en een gedegen grondrechten-toets is een minimale vereiste.

Met vriendelijke groet
Simon Lelieveldt
Voorzitter Human Rights in Finance.EU

- digitaal gestuurd – geen handtekening -